

Bewonersorganisatie Havenkwartier

'Rond de Haven'

2021
nummer 02

Petitie: Scheveningen voor rust!

Een oproep om mee te doen

Wij, bewoners van Scheveningen en omgeving, zijn het zat! De overlast van scheurende motoren en opgevoerde auto's moet stoppen!

Wij hebben recht op woongenot en dat wordt ernstig vergald. Nog los van de verkeersveiligheid die in het geding is. Wij delen als bewoners graag ons prachtige strand met bezoekers, ze zijn allemaal welkom. Maar wie te gast is, moet zich gedragen. Wij roepen de lokale politiek op om passende maatregelen te nemen om motorrijders en autobestuurders die te veel geluid en overlast veroorzaken, te bekeuren en te weren.

Het Uiterjoon gaat renoveren, bewoners verpleeghuis tijdelijk naar elders

Na ruim 40 jaar trouwe dienst wordt een deel van het Uiterjoon grondig gerenoveerd. Het gaat om de twee linker gebouwen, gezien vanaf de parkeerplaats. Hier wonen huurders van appartementen en zorgcliënten. Deze gebouwen zijn eigendom van Respect.

De appartementen zijn verouderd en het gebouw kost veel energie. Ook de installaties moeten worden vernieuwd. De renovatie gebeurt in onbewoonde staat. De huurders zijn al bemiddeld naar

een andere woning. Voor de zorgcliënten van het verpleeg- en verzorgingshuis is inmiddels ook een tijdelijke oplossing gevonden. De planning is nu dat de renovatie in de loop van het najaar van 2021 begint. Vóór 1 oktober wordt er dan ook nog niet verhuisd. De twee rechter gebouwen vallen niet onder de renovatie door Respect. Deze gebouwen zijn eigendom van woningcorporatie Staedion.

Het nieuwe Uiterjoon

Het nieuwe Uiterjoon krijgt meer comfort en is energiezuiniger. Het krijgt een gezellige en nóg vriendelijker uitstraling. Het streven is dat veel voorzieningen ook voor de omgeving toegankelijk zijn. De bewoners van het verpleeghuis komen te wonen in woongroepen met een gezamenlijke huiskamer en keuken. Deze manier van wonen is ook te vinden bij de Respect-locaties Bosch & Duin en ZeeWinde. Ook komen er maximaal 26 huurappartementen terug.

Betrokkenheid buurt

De hoogte en afmetingen van de huidige gebouwen blijven gelijk. Aan het ontwerp van Het nieuwe Uiterjoon wordt nog volop gewerkt. Zodra hier meer bekend over is, worden eerst de Cliëntenraad en de bewoners zelf geïnformeerd en daarna de omwonenden van het Uiterjoon. In een klankbordgroep over de renovatie is ook de wijk vertegenwoordigd.

Foto: Dick Teske

Colofon

Wijkblad 'Rond de Haven' is een uitgave van de Bewonersorganisatie Havenkwartier (BOH) en wordt huis-aan-huis verspreid in de wijken die binnen het werkgebied van de BOH vallen.

Oplage 5.750 ex.

Redactie: Paulien Bakker

Drukkerij: Lerowi Scheveningen

Opmaak: De Scheveninger

Kopij inleveren volgende nummer Rond de Haven: 31 augustus 2021

www.bohscheveningen.nl

De Bewonersorganisatie Havenkwartier (BOH) is een stichting bestaande uit vrijwilligers, die zich inzetten voor verbetering van het wonen, werken en sociale leven in het Havenkwartier.

Het werkgebied van de BOH bestaat uit het Havenkwartier, Geuzenkwartier, Visserbuurt en 'de Zuid' op het 'oude' Norfolkterrein.

Vind ons leuk op facebook

www.facebook.com/bohscheveningen

Van de Voorzitter

In het laatste nummer van 2020 hebben we stil gestaan bij het saamhorigheidsgevoel dat speelt o.a. in de Menninckstraat en de Korbootstraat, daar waar het op de gezamenlijke kerstverlichting aankwam. Nu worden we natuurlijk heel blij als we de Koppelstokstraat inrijden en we zien hoe men daar nu ook weer met elkaar het oranjegevoel ten aanzien van 'onze voetbaljongens' beleeft. Ontzettend mooi zoals de bewoners gezamenlijk hun omgeving vieren. Met het voor de tweede keer achtereenvolgens niet doorgaan van onze traditionele Vlaggetjesdag, hebben deze bewoners voor een heel mooie alternatieve beleving gezorgd.

Koppelstokstraat

Hellingweg

Het samen blij zijn, oog hebben voor elkaar en er het samen wat moois maken van de omgeving proberen we op verschillende manieren te uiten, zoals men dat ook bij het nieuwe appartementen complex "Zeezicht" aan 'de Kom' gedaan heeft: een mooie aanvulling van 'kunst in onze openbare ruimte'. Men zegt hier dat de vleugels bewegen bij windkracht zeven, en het dan lijkt alsof ze willen opvliegen.

Doornstraat

Maar onze buurtbewoners zijn op eigen wijze ook actief om 'lelijk' kunstzinnig mooi te maken. We hebben u in het verleden al eens gewezen op de mooie vormgeving van het electriciteitshuisje op de Treilerdwarsweg/ Zeesluisweg. Andere electriciteitshuisjes op de grens met Duindorp en op de grens met het Statenkwartier hebben nu ook een heel vriendelijke uitstraling waar omwonenden en voorbijgangers blij van worden.

Houtrustweg

Boven op het gemaal

Alhoewel we als BOH ook de afgelopen maanden weer niet fysiek bij elkaar geweest zijn, is een aantal van ons op allerlei manieren actief geweest om datgene waar we blij of verdrietig van worden aan ons stadsbestuur door te geven. Dat wil uiteraard niet zeggen, dat het direct naar onze zin wordt opgevolgd. Maar wel, dat we hopen en verwachten, dat we antwoord krijgen waarom iets wel of niet opgevolgd wordt. Ook al duurt het soms meer dan een jaar om antwoord te krijgen, naast dat het soms wel meer dan 20 jaar (leefbaarheidsplein Hennephofkerk) of zelfs 100 jaar (sluisdeuren in de Pijp) duurt eer gemeenteraadsbesluiten (eventueel) worden uitgevoerd.

Overigens, waar we in februari jl. onze wethouder Scheveningen nog gemoedelijk uitlegden wat we de afgelopen jaren voor ogen hadden met o.a. het gemaal op dit leefbaarheidsplein, hebben we deze week kunnen constateren, dat de gemeente er ineens een bordje 'verboden toegang' op had gezet. Na een eeuwigheid toegankelijk geweest te zijn, is het – nu wij het in willen plannen in het leefbaarheidsplein – zonder verder overleg ineens niet meer toegankelijk. Snappen we dat nog?

Niet alleen dat sommige gemeenteraadsbesluiten niet worden opgevolgd en uitgevoerd; er zijn ook afspraken zoals m.b.t. de bouw van het Intell hotel bij het noorderhavenhoofd en het aldaar onderduins aanbrengen van een parkeergarage, die onvoldoende geformuleerd zijn, waardoor 'partijen' gemakkelijk wegkomen met het niet opvolgen van afspraken.

Daarnaast, hoorden we tijdens de eerste zomerse dagen weer veel van onze bewoners rond de Westduinweg en Dr. Lelykade klagen over het race-gedrag van onze medeburgers en het onvoldoende of niet handhaven van dit soort overlast door gemeente en politie.

Aan ons – als burger – nog meer de taak om transparantie af te dwingen en de gemeentelijke besluitvorming op de voet te volgen. Dat kunnen we niet alleen. Daar zijn we met elkaar voor verantwoordelijk, waarbij het startpunt is dat iedereen voor zijn of haar eigen omgeving verantwoordelijk is.

We wensen elkaar een goede zomer toe.

Teun van Dijk

Sinds maart 2021 een nieuwe ontmoetingsplek aan de haven: Campus@Sea

Er is veel bedrijvigheid in ons havengebied. Behalve de vis- en offshore-gerelateerde industrie zijn het kantoren en sport-scholen, een naaiatelier, een hengelsportwinkel, gevarieerde horeca, en sinds kort ook de innovatie hub Campus@Sea. Deze campus bestaat nu uit een centrale evenementenruimte, werkplekken en vergaderruimten.

Met de kwartiermaker daar, Jan-Hendrik Schretlen, sprak ik over de stand van zaken. We ontmoetten elkaar in wat de centrale ruimte is, op de bovenverdieping van het meest westelijke deel van het zeilsportcentrum aan de Eerste Haven. Met een fantastisch uitzicht.

‘Beneden kunnen circa 20 bedrijven gehuisvest worden’, vertelt Jan Hendrik, ‘het zijn er op het moment 12, en in het andere gebouw dat deel uitmaakt van het complex is sinds februari dit jaar DMEC (Dutch Marine Energy Centre) neergestreken, dat zich met meer dan 30 partners richt op ontwikkeling en toepassing van blauwe energie uit bijvoorbeeld getijden, golfslag, osmose en warmte van het water. Al wat langer is daar ook Sailing Innovation Centre gevestigd. Vandaar uit traint de Olympische zeilequipe; geprobeerd wordt om de America's Cup binnen te halen, om Scheveningen onderdeel te laten worden van dat circuit vertelt Jan-Hendrik. Er klinkt enthousiasme door, en niet gek want de Campus is ook betrokken bij innovatie op het gebied van de zeilsport. Gekend en erkend worden door het oudste internationale sportevent is van waarde voor Campus@Sea.

Doel van de Campus is een netwerk van netwerken te vormen; zeg maar een plek om mensen met elkaar in verbinding te brengen en vanuit gemeenschappelijke kennis en ideeën innovaties op en rond de Noordzee toe te passen. Er zijn vele uitdagingen op zee, waar oplossingen voor getest worden onder de werkelijke omstandigheden op zee via praktijkexperimenten op een aantal proefvlakken voor de kust van Scheveningen. De Noordzee kent bijzondere omstandigheden: ‘het is er relatief ondiep, de golven zijn kort, het is er erg druk bevaren en er komen steeds meer functies bij op de Noordzee zoals windparken, zeewierboerderijen, blauwe energieopwekking, en dat alles onder de conditie dat ‘de biodiversiteit verbeterd wordt’ vertelt Jan-Hendrik.

Campus@Sea is een initiatief van de gemeente Den Haag en de provincie Zuid-Holland vanuit de gedachte de verbinding tussen stad en zee te verbreden en te verdiepen. ‘Scheveningen/Den Haag drijft letterlijk op visserij en toerisme maar dat is kwetsbaar’ vertelt Jan-Hendrik, ‘de Nederlandse visserijsector is fors geraakt door de Brexit en de puls visserij is verboden. Bovendien gelden beperkingen voor vissers rond de booreilanden en de windparken. In de buurt daarvan mogen zij niet varen.’

Gemeente en Provincie willen de kracht van toerisme en visserij behouden en ervoor zorgen dat er vernieuwing en verbreding ontstaat, vanuit de bedrijven en vanuit de kennisinstellingen. De beoogde vernieuwing op zee betreft 4 clusters: kennis en ontwikkeling van nieuwe activiteiten rond blauwe energie, rond voedsel van zee, sport op zee, en ecologie gericht op bescherming van de biodiversiteit in zee. ‘We proberen kennisinstellingen, zoals het Mondriaancollege, de Haagse Hogeschool, en universiteiten zoals TU Delft en de Universiteit Wageningen (WUR) duurzaam te

verbinden met de haven van Scheveningen’ vertelt Jan-Hendrik, ‘en om daar bedrijven bij te betrekken. Kleine bedrijven en startups die vaak ideeën hebben en wendbaar zijn, en grote bedrijven die als gebruiker/opdrachtgever of investeerder kunnen optreden. Kennis samenbrengen en samen laten vloeien is het doel.’ De rederijen denken na hoe diversificatie en innovaties voor hen interessant kunnen zijn in huidige of nieuwe markten. Voorstelbaar is dat rederijen willen gaan participeren in die innovaties of die opnemen in hun eigen bedrijfsvoering.

De huidige bedrijvigheid zal door Campus@Sea worden versterkt en er zal nieuwe bedrijvigheid ontstaan, die de Scheveningse economie verbreedt en toekomstbestendig maakt. De nieuwe functies op zee creëren nieuwe banen, die andere vaardigheden vergen waarvoor specifieke scholing en training noodzakelijk is.

Jan-Hendrik laat zien is dat Campus@Sea de ambitie heeft om vanuit de huidige locatie door te groeien naar een vestiging in het te ontwikkelen Noordelijk Havenhoofdgebied op het nu nog gehavende – sinds kort genoemde – Eric Hazelhof Roelfzemaduin. ‘Maar dan zijn we een jaar of drie verder.’

De gedachte is dat op zee proefvlakken komen tussen de windmolenparken waar innovaties in praktijk kunnen worden getest. Hoewel de Campus@Sea nog in de kinderschoenen staat wordt al veel ondernomen.

Bijvoorbeeld wat al 6 jaar gebeurt op de zeewierboerderij van North Sea Farmers waar zeewier wordt gekweekt voor voeding en vele andere toepassingen. Een ander voorbeeld is de oesterkweek in speciale korven. Wat we ook hopen is dat er drijvende zonnepanelen kunnen worden geplaatst, combinaties mét behoud van de biodiversiteit. De kwaliteit van leven in zee moet behouden blijven en liefst ook verbeteren.

De kwartiermaker is blij met het contact met de bewoners. In het plan van de Campus wordt in 2024 ook een zogeheten experience center voorzien om aan inwoners van Den Haag, scholieren, toeristen en andere belangstellenden te tonen welke innovatieve functies de Noordzee combineert. Van energieopwekking via blauwe waterstof, zeewier- en oesterkweek onder water met zonnepanelen drijvend op het wateroppervlak tussen windturbines, tot zeilwedstrijden die live gevolgd kunnen worden. Zo wordt meer bekend wat de zee de samenleving biedt. ‘Mogelijk denkt een jonge wijkbewoner ik wil ook op of met de zee werken; of een business angel uit de wijk helpt een startup met een investering’. En verder ‘zou het niet leuk zijn om naast Vlaggetjesdag ook een jaarlijks zeewierfestival te organiseren op de kade, waar alles over zeewier te zien en leren is!’

We hebben afgesproken dat we het erover gaan hebben.

Mei 2021
Paulien Bakker

Onafgebroken aandacht en energie

Interview met wethouder Kavita Parbhudayal

We hebben een hartelijke opening. De wethouder wil graag weten hoe vaak het wijkblad uitkomt, en hoe we het inrichten. En haar woordvoerder, die ook nabij is, stelt voor om een extra leuke foto van de wethouder te sturen. 'Want de officiële gemeentefoto's die er zijn van de wethouder vinden we eigenlijk een beetje saaie en formele foto's.' We zijn benieuwd wat we toegezonden krijgen.

In een van de interviews die met de wethouder werd afgenomen in de aanloop naar haar wethouderschap vertelde zij dat het leven zelfstandig is in te richten. We zijn nieuwsgierig naar hoe ze dat bedoelt, en het gaat eerst over haar portefeuille.

Eigen keuzes, en verantwoordelijkheid

'Mijn portefeuille gaat over mensen, jongeren, ouderen... Mensen dus, die in mijn levensvisie zelf verantwoordelijk zijn voor hoe ze hun leven inrichten, waar ze leven, wonen en waar ze naar toe willen. Alleen als zij dat echt niet kunnen, helpen wij hen uiteraard: met directe hulp, of door te faciliteren dat zij uiteindelijk weer op eigen benen kunnen staan, zoals in de jeugdzorg'.

De wethouder is voor het behoud van zelfstandigheid, zo lang mogelijk. Met bijvoorbeeld hulp van zorginnovatie is veel mogelijk. 'Als stadsbestuur zien wij enorme kansen; niet alleen in de technologische vernieuwing zelf, maar ook in de grote veranderkracht die ondernemers, investeerders en het onderwijs met zich meebrengen. Door die werelden te koppelen aan die van het sociale domein verwachten we zorg en ondersteuning slimmer te kunnen organiseren en mensen te helpen langer en aangenamer zelfstandig te blijven. Met ons actieprogramma *Zorg en Innovatie* richten wij ons onder meer op technologie voor mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag, van jong tot oud. Technologie is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de kwaliteit van leven te verbeteren'.

En ze vertelt, 'de gezondheidsverschillen zijn groot in Den Haag en we kijken in de wijken, waar de gezondheidsstatus van mensen heel laag is, naar wat we daar met de huisarts en met de anderhalvelijns zorg in de wijken, en met welzijn, kunnen doen voor mensen om aan hun gezondheid te werken.'

Kavita Parbhudayal foto: Henriëtte Guest

'Zelf heb ik tot m'n achttiende in Suriname gewoond. En toen ik hier dertig jaar geleden kwam was dat omdat ik mezelf verder kon ontwikkelen en ontplooiën. En dat kun je altijd in het leven doen als je keuzes hebt, en ook gebruik maakt van die keuzes.' En daarmee wil de wethouder niet zeggen dat je gewoon maar doet in je leven wat je wilt en kunt. 'Maar dat je ook bewust nadenkt, want overal waar je gaat, daar leef je met anderen en tussen andere mensen'. Het is niet allemaal vrijheid blijheid vindt de wethouder, 'je houdt rekening met elkaar, dat is belangrijk voor ons hier. Ook hier in een stad als Den Haag waar best veel mensen wonen nu, waar we nogal wat issues hebben...' Het gaat er bij haar om 'Welke keuzes blijf je maken als mens om je leven op een fijne manier in te richten...'

Blijf elkaar bellen, en vergeet je opa en oma niet!

We vragen de wethouder wat zij voor jongeren heeft kunnen doen de afgelopen (corona) anderhalf jaar, om elkaar op een constructieve manier te ontmoeten. 'Corona heeft tot een enorme crisis geleid. In het begin was het ingewikkeld. Het begon in maart vorig jaar en alles ging op slot. De eerste twee drie maanden ging het alleen over beschermingsmiddelen, en dat was best ingewikkeld. Iedereen was thuis, scholen dicht, ontmoetingsplekken dicht, buurthuizen, clubhuizen dicht, dat was heel spannend. Ook op jongeren was de impact groot.

Thuis op elkaars lip zitten, scholen en buurthuizen dicht: het risico op sociaal isolement lag steeds op de loer. Daarom hebben we daar als stadsbestuur ook stevig op ingezet, met heel veel geld en activiteiten.

Vanuit het stadhuis is men toen óók begonnen met acties tegen eenzaamheid, ook voor jongeren. 'We hebben toen gezegd, en wat jong volwassenen ook motiveerde, blijf elkaar bellen en vergeet je opa en oma niet. En we hebben kleine en grote vrijwilligersorganisaties, buurthuizen, welzijn, verpleegzorg, feitelijk iedereen gevraagd van doe iets met je achterban, iedereen. Vanuit Scheveningen zijn veel verzoeken gekomen voor Lief en Leedstraten.' Zij herinnert zich de honderdste Lief- en Leedstraat, in Scheveningen: de Dirk Hoogenraadstraat met gangmaker Gonneke. Elke Lief en Leedstraat begint bij iemand, die als gangmaker de eigen straat aanmeldt. Zie daarvoor ook Rond de Haven 2020-3 waarin het Lief en Leed initiatief van Esther rond het St. Aldegondeplein wordt omschreven. Den Haag telt er inmiddels ruim 200. Lief en Leedstraten zijn mede door corona heel erg populair geworden.

'Er was de grote 'opa en oma belactie', en samen met professionals en met de mensen van de jeugdteams hebben we een website opgericht voor gezinnen. Want wat doe je als je beperkt bent. De kinderen zijn thuis; de scholen zijn dicht. Wat kun je allemaal doen, met wie kun je bellen en praten enzovoort. Dat was in het begin, waar we mee zijn begonnen, zodat ouders toch zoveel mogelijk raad wisten met de situatie waarin men beland was.'

We brengen in dat ouderen onder ons op Scheveningen zijn opgegroeid met voorzieningen voor jongeren zoals jeugdhonken, en voetbalkooien die weer worden gesloten of worden weggehaald. En we stellen dat je kan zeggen dat vanuit corona veel niet mogelijk is, maar ondertussen zijn dit soort voorzieningen nog niet weer tot stand gekomen. Dit soort hele specifieke activiteiten om met jongeren aan de gang te gaan, dat wordt node gemist op Scheveningen.

lees verder op pagina 6

vervolg van pagina 5

In relatie tot bijvoorbeeld de voetbalkooi op de Houtrustweg heeft de gemeente onvoldoende aan projectontwikkelaars, makelaars en nieuwe bewoners aangegeven, dat de bestaande voetbalkooi om bouwtechnische redenen even weggehaald werd, maar gewoon – zelfs in verbeterde vorm – weer terug zou komen. En nu zitten we, terwijl de procedures gaande zijn, in een bureaucratisch verhaal, terwijl jongeren al in een eeuwigheid geen middelen en mogelijkheid hebben.

Terwijl er volgens de wethouder best veel speelplekken in de stad zijn, '593! Dat vind ik veel!', en ook steeds meer voetbalkooien, weet ze dat haar collega, stadsdeelwethouder voor Scheveningen Anne Mulder bezig is om een goede plek te maken voor jongeren om elkaar te ontmoeten.' En ze erkent hoe moeilijk het is om uit te breiden in de dichtbebouwde wijken, 'waar speelplekken komen kunnen minder makkelijk ook bankjes voor ouderen staan. Wonen, voorzieningen, infrastructuur: in een grote stad als Den Haag is het passen en meten als het om de ruimte gaat.' Maar ze weet dat het op Scheveningen speelt en dat, naast YMCA, een extra plek voor jongeren ontbreekt. Hoewel ze ook weet dat, in coronatijd via 'Den Haag Inside Out' veel activiteiten georganiseerd werden, en dat Scheveningse jongeren daaraan deelnamen.

De wethouder vindt het belangrijk dat jongeren in achterstand met school of stageplek inzien, dat veel inspanningen zijn gedaan die het welzijn van jongeren betreft. Er is extra geld voor huiswerkbegeleiding, en er zijn afspraken gemaakt met allerlei organisaties en bedrijven om meer stageplekken mogelijk te maken. Zo kunnen onderwijsdoelen toch worden gerealiseerd en verloren tijd worden ingehaald.

Iedereen kan wat!

De wethouder is ook vrijwilliger. Nog het afgelopen NL Doet weekend hielp ze mee een tuinhak timmeren. Wekelijks begeleidt zij in het Vadercentrum in Laak een jonge leerling met de Engelse taal. Zij is daar een van de vrijwilligers in de huiswerkbegeleiding. En hoewel ze eerder vrijwilligerswerk deed, begon ze het in haar huidige functie van bijles geven bewust en geïnspireerd door een van haar collega's. 'Het is heel grappig, toen men mij vroeg: wethouder komt u ook af en toe mee fietsen, want dat trekt dan weer veel mensen aan; dus we gingen fietsen. Daar kwam ik wethouder Van Alphen tegen die vroeg wat ga je doen op je fiets; en ik zei fietsen met mensen.

Kavita Parbhudayal samen met presentator Fred Zuiderwijk tijdens de Liefste Straat van Den Haag Verkiezing.

foto: Henriëtte Guest

En hij was met zijn tasje onderweg naar een student, voor huiswerkbegeleiding. En zo was ik die middag terug en dacht ik: dat moet ik ook doen, huiswerkbegeleiding. Daarom heb ik mij aangemeld als vrijwilliger in het Vadercentrum'.

Zulke activiteiten, als vrijwilliger midden in de samenleving, inspireren haar in haar werk. 'Ik ben ook wethouder van het vrijwilligersbeleid', vertelt zij. Ze legt uit dat een mens van alles in zich heeft, dat hij/zij kan inzetten om vrijwilligerswerk te doen. 'De een maakt van zijn hobby vrijwilligerswerk, de ander vanuit diens studie of iets anders waar hij/zij goed in is.' En ze vertelt dat ze vroeger goed was in wiskunde en dat toen ze belden, 'wethouder kunt u ook wiskundeles geven', eerst dacht, kan ik dat nog wel? En antwoordde met een 'ja', want iedereen kan wat! En dat is een verhaal wat ik hou bij de campagne voor meer vrijwilligers; dat maakt dat ik mijn ervaring goed in kan zetten.'

Corona als contrastvloeistof

Dan gaat het over Bronovo. Wij vanuit het Havenkwartier zijn betrokken in acties om Bronovo open te houden. Terwijl we weten dat huisartsen onderweg zijn om specialistische zorg in de praktijk te brengen, hebben wij recent in ons gesprek met wethouder Mulder toch weer de vraag moeten stellen namens onze bewoners waarom wordt het Bronovo gesloten. Wij vinden: Bronovo moet open blijven, want als wij onze buurman naar het ziekenhuis Westeinde moeten brengen, dan komen we met het OV niet makkelijk terug, terwijl vanuit Bronovo buslijnen 22 en 23 ons

direct thuisbrengen. Met Bronovo voelt men verbintenis en met de rest van de ziekenhuizen minder. Dus er is nog steeds een oproep vanuit Scheveningen om Bronovo open te houden. We kennen het standpunt van de wethouder en het college. Als samenleving merken wij de behoefte op om het ziekenhuis open te houden. Juist met corona, nu wij vernemen hoe moeilijk het is om capaciteit te vinden. Wat doen we als samenleving om toch duidelijker die zorgcapaciteit op peil te hebben.

De wethouder vindt de opmerking heel goed. Zij heeft vorige week lang gepraat met wijkvereniging Benoordenhout over dit onderwerp. Ze snapt dat deze vragen leven. 'Maar het ziekenhuis heeft ook een koers, en in de Tweede Kamer heeft de minister uitgelegd dat hij hun koers heeft goedgekeurd.' En zij weegt het verhaal van de wijk, die aandacht vraagt voor de zorg voor de mensen. En ja, corona werkte 'bijna als contrastvloeistof in de beschikbaarheid van capaciteit, van plekken en noodplekken', dus ja al die discussies vinden plaats. Het is haar overtuiging, dat je als samenleving het goede gesprek moet hebben. 'Anders krijgt alles een eigen leven: dan denken mensen: de wethouder doet niets, of hoe zit dat.' Maar in het gesprek tussen ziekenhuis en zorgverzekeraars, die de ziekenhuiszorg leveren en financieren, is de gemeente geen partij. 'De zorgverzekeraars volgen het beleid van VWS, dat vastligt in het hoofdlijnenakkoord, en dat wordt zo meteen, met de kabinetsonderhandelingen, weer hernomen; dan mét de vragen, die corona met zich mee heeft gebracht.

Als het HMC zegt: we doen nu ziekenhuiszorg over drie locaties en we gaan naar twee, en we geven nog steeds dezelfde goede zorg, dan is er ook een verhaal wat gebaseerd is op hun analyses, en ik ga daar als wethouder niet van zeggen of dat wel of niet klopt. Die taak ligt bij de minister.'

De wethouder vertelt dat intussen in huisartsenpraktijken, bijvoorbeeld in de Rivierenbuurt, de zgn. anderhalvelijnszorg wordt opgezet. 'De tweede plek in Den Haag is dit, waar eerste en tweedelijnszorg bij elkaar komen' vertelt zij, 'de huisartsen zeggen "dit is de toekomst; wij huisartsen slaan handen ineen; wij hebben een locatie, en de specialismen waar veel mensen met zorgvragen voor komen, en waar mensen nu nog voor naar het ziekenhuis gaan, brengen we in de huisartsenpraktijk". De specialisten komen naar de praktijk.' De huisartsen in Nederland zien 98% van de bevolking en die verwijzen ze door; 'hoe mooi is het dat zoiets een deur verder van de huisarts kan, waar je echo wordt gemaakt, en je foto bestudeerd wordt, de KNO-specialist zit' Scheveningen is de tweede plek in Den Haag, waar dit straks tot stand komt. En mijn wens is het, dat dit in alle acht stadsdelen komt.'

De wethouder legt uit, dat dit landelijk de in gang gezette lijn is. 'Dit komt vanuit de zorgverzekeraars; die hebben het hierover sinds 2017 met de eerste en tweedelijnszorg. Zij zijn landelijk bezig. Nu zie je in heel veel steden, dat die gezamenlijke eerste en tweedelijns zorg vanuit de huisartsenpraktijk tot stand komt. Dat komt omdat heel veel ziekenhuizen zeggen, we moeten niet in die grote panden zitten waar mensen naar toe moeten; we moeten de wijken in, in de haarvaten.'

Ik moet niet overdrijven want we kunnen niet in alle 46 wijken van Den Haag straks anderhalvelijnszorg hebben, maar dit is wel de toekomst: anderhalvelijnszorg'.

Wij zeggen dat de coronapandemie een voorbeeld is van hoe iedereen op z'n gezicht gegaan is. En de wethouder erkent dat de pandemie het vraagstuk van de noodhospitalen raakt maar, vindt zij 'we moeten ook niet vergeten hoe nu aangekeken wordt tegen de nieuwe verdeling en spreiding van de ziekenhuiszorg, en de anderhalvelijnszorg, die voor veel mensen aantrekkelijk is. De mensen willen juist geen verwijzing krijgen van de huisarts naar verder af gelegen artsen en vinden de uitgebreidere voorziening bij de huisarts juist fijn. Dat gaat maken, dat we nog minder naar een groter ziekenhuis hoeven.'

Geen enkele wethouder gaat over ziekenhuizen

Op Scheveningen herinneren we ons precies dit soort voorzieningen die hier vroeger ook al waren. KNO zorg bij de Ziekenverpleging in de Duinstraat; daar kon je ook voor je oogmeting terecht. Dat is in ons recente verleden allemaal weggehaald. Voor ons is de vraag, moeten wij nu bij de wethouder terecht voor ziekenhuiszorg nabij, of bij de minister (Hugo de Jonge). En juist deze vraag krijgt de wethouder veel zegt zei, 'we hebben er als gemeente een rol in, dat we bewoners op een goede manier duidelijke informatie verstrekken. Maar ik ga niet over de wet op de ziekenhuizen; niet over de uitvoering; niet over de inkoop van het ziekenhuis of welk deel van die tweede lijn dan ook. Geen enkele wethouder in Nederland gaat over ziekenhuizenzorg; dus ja, ik blijf in gesprek maar daar moeten we het mee doen.'

Wij vanuit de BOH, en in samenspraak met de Gemeenschappelijk Bewonersorganisaties op Scheveningen (GSBO), willen duidelijkheid in wat nu voorgesteld wordt vanuit het zorg gerelateerd financieel perspectief. Want, zeggen wij, als samenleving moeten we misschien zeggen: er moet misschien meer geld vanuit de gemeente worden bijgelegd. De zorg vanuit de uitgebreide huisartsenpraktijk in het Statenkwartier (zie ook Rond de Haven 2019-4), daar zijn we positief over; maar toch zijn mensen niet blij als ze naar het Westeinde moeten.

Voor de wethouder geldt, 'dat iedereen de goede zorg moet blijven krijgen. Alle mensen die een indicatie hebben krijgen hun zorg, of het nu een rolstoel is of dagbesteding, of huishoudelijke hulp; daar ben ik voor verantwoordelijk. En als mensen zeggen: ik wacht al 8 weken op m'n rolstoel, dan ga ik daar kijken wat is er aan de hand; dat is onafgebroken mijn aandacht en energie.'

'Toon lef en neem risico's' is haar motto. 'Ik werkte hiervoor in de financiële sector van de gemeente Den Haag, en dan werk je wel veel met politici maar je staat niet in het oog van de orkaan. Nu wel. Het is soms best lastig, de stad staat voor grote opgaven en de belangen lopen altijd uiteen. Kijk alleen maar naar het vraagstuk van leefbaarheid op Scheveningen, waar belangen van bewoners, ondernemers en toeristen niet altijd samengaan. Uiteindelijk gaat het om het dienen van de stad, van de mensen in de stad. Ik vind het geweldig om daar elke dag aan bij te dragen'.

We danken de wethouder voor het gesprek.

Mei 2021
Paulien Bakker
Teun van Dijk

Kavita Parbhudayal stroopt de mouwen op samen met voorzitter Derwisj A. Maddoe van de Federatie Islamitische Organisaties en pastor Ad van der Helm van het platform Zorgzaam uit Overtuiging om de vaccinatiebereidheid in Den Haag zo groot mogelijk te krijgen;

foto: Henriëtte Guest

Het proces is belangrijk, samen werken aan je eigen woonomgeving

‘Dat bewoners blijven drukken op de bel van de gemeente om dingen te bereiken, leidt ertoe dat doelen worden gehaald’

We interviewen Teun van Dijk (1950), voorzitter van de Bewonersorganisatie Havenkwartier (BOH), en zoveel meer, onlangs als lid opgenomen in de Orde van Oranje-Nassau. Hij nodigt ons uit op zijn boot in de jachthaven en misschien voor een vaartje ‘naar buiten’, maar helaas is onweer verwacht en is het ‘buiten’ niet prettig voor mensen die dat niet gewend zijn. In de kuip van de boot is het stil en zacht, geen golven, of het moet de duiker zijn die - wetsuit aan en flessen op de rug - het naastgelegen schip onder water schoon maakt, en die gedurende het hele interview een zacht klotsen van water laat klinken. De Coppelstock (1974, sleep-helling Scheveningen) van Teun was afgelopen maand op het droge op de helling bij Boeg Nautic, om te worden schoongemaakt en geschilderd. Klaar voor een nieuw seizoen.

Teun ontvangt ons met thee, en voor de gelegenheid hijst hij zich in een vaalrode kiel; de bruine doet hij alleen aan als hij op de SCH236 is. En met onze eerste vraag beginnen we bij het begin, wanneer ontdekte hij bij zichzelf die neiging om dingen aan te pakken. Een man die zo het gezicht van een wijk is, en die zoveel onderneemt voor de wijk, daarvan wil je weten hoe dat zo is gekomen.

Hij is er nuchter onder, hij pakte al van jongs af aan wat zo voor de hand lag, en wat hem boeide, en kreeg ook veel toegeschoven. ‘Als je lagere school meester je vraagt om het wekelijkse collectegeld te sorteren en te tellen dan doe je dat. Achteraf denk je dat hij iets in je zag, of dat je je vervelde tijdens zijn gewone lessen.’ En van al het jeugd- en jongerenwerk, toentertijd, herinnert Teun zich ‘moesten we het zelf doen, nam

je zelf verantwoordelijkheid om inhoudelijke/gezellige dingen te organiseren.’

Z’n betrokkenheid bij alle activiteiten is wat hem betreft daarom als natuurlijk gegaan en gegroeid. ‘Mensen zien wat in je, en als mensen mij vragen joh wil je dit even doen, dan doe je dat.’ En met de BOH ging het niet anders. ‘Lia Knoester, de vorige voorzitter, die ik sinds de jaren zestig van de jongeren sociëteit ken, en die toentertijd uit de Koppelstockstraat kwam, vroeg mij op een gegeven moment: Teun is dat niks voor jou?, en nou ja, dat gingen we doen.’

Sinds zijn derde jaar woont Teun in de buurt. Als kind in de Paulus Buijsstraat, tussendoor na z’n studie in Leiden even op de Hellingweg, tussendoor vanuit Tanzania even in de Datheenstraat, en vanaf 1991, na zo’n 13 jaar als begeleider van sociaaleconomische ontwikkelingsprocessen in Zambia, Tanzania en Pakistan, woont hij met genoeg net aan de andere kant van lijn 11, ‘in het begin nog met zicht op de masten van de Minerva in de haven.’ De sfeer van familie overal, en gezelligheid onder elkaar, dat is belangrijk voor hem. Gevraagd naar zijn liefste plek in onze wijk, noemt hij vele eetgelegenheden langs de

haven, of in de kuip van zijn Coppelstock.

Voor de opmerkelijke wijkgenoot is Teun van Dijk een bekend gezicht aan de haven. Hij fietst rond, maakt een praatje met bekenden, en helpt terloops kleinere en grotere zaken een stapje verder. De mannen van het Palm’uisje merkten dat onlangs toen hij aankwam met haring en jenever voor hen die het 90-jarig bestaan van de Scheveningse bank herdachten. Mensen met elkaar in contact brengen, mensen helpen met elkaar in gesprek te komen rond onderwerpen die hen bezighouden, dat vooral. Meest bevredigend voor hem is als wijkgenoten met elkaar dingen ondernemen, zoals de bewoners van de Koppelstockstraat, die hun straat alweer oranje doen kleuren. En nieuwkomers die iets ondernemen met mensen die al lang in de wijk wonen. En hij somt de zegeningen van de BOH op: ‘Via betrokken bewoners, jongeren zelf en/of hun ouders, zijn we met elkaar in staat geweest om aandacht te vragen voor speelgebieden zoals bij de brandweer, de Scholstraat, het St. Aldegondeplein en de Mallemolen. Of voor de voetbalkooien op genoemde pleinen, de Dr. Lelykade, achter de Lindo sporthal of zoals nu weer op de grens met Duindorp.’

Hij bespiegelt dat het ‘misschien niet, of nooit voldoende is, maar onze gezamenlijke inzet heeft de gemeente doen besluiten om zo dicht mogelijk aan de wens van omwonenden te voldoen. Een aantal keren hebben we als BOH juist samen met kinderen en hun ouders de betrokken wethouders met een soort demonstratie moeten overtuigen, dat het sluiten van de Mallemok en de Mallemolen voor ons geen optie is. Elke dag moeten we daartoe de vinger aan de pols houden. Het is niet alleen dat er ruimte voor kinderen en jongeren gecreëerd dient te worden, het gaat ook om de leefruimte voor hun ouders, en voor de gezinnen als geheel.’

‘Als BOH zijn we gezamenlijk betrokken geweest bij de oproep om de Vestiahuizen in de Koppelstock-, Menninckstraat en Datheenstraat te renoveren. Niet alles is gegaan zoals bewoners voor ogen hadden maar we hebben aandacht kunnen vragen voor specifieke situaties.’

‘Onze BOH bezwaren tegen de toenmalige verdichting op de Dr. Lelykade met zelfs een gang naar de Raad van State heeft tot gevolg gehad dat er een viertal leefbaarheidspleinen tot stand gekomen zijn. Deze pleinen zijn in BOH verband door direct omwonenden ingekleed. Uiteraard kan het zijn dat andere mensen zich afvragen: Hoe is het mogelijk dat mensen een plein zo aankleden? Toch zijn ze aangekleed op gezamenlijk voorstel van direct omwonenden. Ook al hebben omwonenden m.b.t. het laatste plein zo’n 20 jaar moeten wachten totdat de gemeente haar belofte misschien gaat inwilligen. Het mooie van de BOH is dan dat je elkaar vasthoudt en elkaar telkens weer motiveert om de gemeente aan haar beloftes te houden.’

Gevraagd naar zijn voorbeeld blijft hij het antwoord schuldig.

Of het moeten leeftijdgenoten zijn met wie hij van jongs af dingen hielp organiseren en mogelijk maken. Of zoals met Karel Pronk, voorvechter van toen Werkgroep Opbouw Scheveningen, samen oliebollen bakken op het Prins Willemplein, eind jaren '60. En ja binnen de jongeren sociëteit Hano'ar, 'dat was een stimulerend milieu van jongeren onder elkaar die dingen ondernamen en elkaar aanmoedigden.'

Geen specifieke voorbeelden dus of het moet de boodschap van de Bergrede zijn, 'waar je in eerste instantie van huis uit tegenaan loopt, terwijl je in de jaren 60 en 70 ook geconfronteerd werd met de filosofieën van bisschop Romero, Gandhi, Marx, Bonheuffer en Paolo Freire. Deze heb je gewoon de revue laten passeren en dat past allemaal bij elkaar in jouw ontwikkeling.' Maar vanaf begin jaren '70 heeft hij ook wel de visie van Jan Pronk, voormalig Minister van Ontwikkelingssamenwerking voor ogen gehad.

Regionale, lokale ontwikkeling is een groot onderwerp voor Teun. Hij promoveerde op het onderwerp in 2019 na decennia van participatie en onderzoek in ontwikkelingslanden. En dat begon met zijn bezoek aan zijn zusje. 'In 71 ben ik in Voorburg langs de kant van de weg gaan staan om naar Kenia te liften, en dat was omdat mijn zusje als vrijwilligster voor SNV daar zat.' Hij reisde alleen door Oost-Afrika en maakte via het netwerk van zijn zusje kennis met allerlei vrijwilligers, en met een missionaris die hem uitnodigde om wiskundeles te komen geven op diens school. Samen met zijn vrouw Marijke is hij in 1978 in Zambezi (Zambia) gaan werken. 'Daar werkende ben ik erachter gekomen dat er meer in deze wereld is dan wiskunde. Dus toen heb ik een brief gestuurd en me aangemeld op het ISS¹ waar ik het aan ontwikkelingseconomie gerelateerde regionale planning ben gaan studeren m.b.t. lokale overheid en

planning; dat lag het dichtst bij mij.' Na zijn studie werkte Teun zo'n 8,5 jaar in Tanzania en ook nog 2 jaar in Pakistan, 'Daarna was het vanuit Scheveningen wel elke maand één of twee weken als consultant ergens in de zich ontwikkelende wereld'.

Dat mensen zelf bezig zijn om hun eigen leefomgeving en hun eigen ontwikkeling tot stand te brengen, dat vindt Teun het mooist. Hij herinnert zich nog een goed voorbeeld uit zijn tijd in Tanzania. 'Een plaatselijk parlements lid kwam bij hem aan met 'Baba Tobias, de mensen hebben geen water'. Ja, waarom niet?' En hij legt uit: 'Tanzania had geen regelgeving op dat moment om mensen zelf hun water te laten organiseren. Alles was 'top-down' geregeld. Eén keer per jaar kwam er diesel voor de lokale pomp en dat ging een paar weken goed en de rest van het jaar was er niets; dat was de socialistische praktijk. Dus toen heb ik tegen dat parlements lid gezegd op deze manier gaan we niet investeren (Teun beheerde een ontwikkelingsfonds van de Nederlandse overheid, red.). Maar als jullie het de mensen mogelijk maken, dat ze zichzelf kunnen organiseren en aan iedereen die water neemt een paar dubbeltjes mag vragen om de onkosten te dekken, dan is Nederland bereid te helpen investeren. Betrokken parlementsleden gingen aan de slag, en na een aantal maanden is die regelgeving tot stand gekomen in Tanzania, en kon er geïnvesteerd worden; hartstikke mooi. Op de ene plek was het voor een 60 meter diepe put, terwijl in een ander dorp werd water afgetapt van een riviervtje, of een pijpleiding aangelegd. Ontzettend mooi, en dat heeft overal gewerkt totdat in sommige gebieden deze kleinschalige projectjes gezamenlijk tot een soort van 'public water' activiteit geworden is. Juist op dorpsniveau van een paar honderd huishoudens hebben ze dat zelf kunnen organiseren.'

Men is uiterst goed in staat om zichzelf te organiseren, vindt

Teun. 'In het gebied waar ik zelf mijn huisje heb gehad, woonden ook mensen met opleiding. Het gebied was een van de eersten die een eigen lagere school had, al in 1947. Ze wilden nu een middelbare school. Per 5 dorpen kon een eigen middelbare school worden gevestigd. Uiteraard moest er tussen dorpen 'gesteggeld' worden, waar zo'n school zou komen. Het duurde zo'n 3 - 4 jaar voor ze volgens de regels hun school kregen. Elke keer als ik met die mannen was dan had je het erover, dan heb je geen rol maar je vraagt en je praat.' De middelbare school is er gekomen.

'De basisschool in dat gebied heeft begin jaren '90 van de Duinoord-school een waterpomp gekregen' herinnert Teun zich. Wie hier op Scheveningen goede doelen nodig had, die bood Teun de doelen aan. Zoals de Independent Order of The Fellows, die op een middelbare school in dat gebied zonnepanelen hebben gelegd. En bij Teun's promotie hebben gasten bijgedragen aan de financiering van de bouw van de middelbare school waar Teun ze voor op weg hielp. Het proces om aan zaken te werken is voor Teun een credo. 'Op de bel blijven drukken leidt ertoe dat doelen kunnen worden gehaald' is voor hem een leerstuk.

Wat springt eruit? '...Ik weet niet, er zijn een aantal processen die ergens toe geleid hebben, zoals het helpen om oud vissers een stem te geven om hun eigen plek rond de haven te creëren; het stem geven aan mensen die moeilijk ter been zijn om een hellingbaan bij de Driemaster te creëren; het helpen stem te geven aan allen die met name het toeristenverkeer en bijbehorende overlast tegen willen gaan, etc. Ik pretendeer zeker niet, dat alles gaat zoals wij denken dat goed is. We zijn ons bewust dat de een dit en de ander dat mooi vindt. Zoals bijvoorbeeld onze leefbaarheidspleinen bij het sluisje en het Radio Hollandplein; er zijn mensen die zeggen hoe heb je dat nu kunnen doen. Maar tegelijkertijd, waar het mij om gaat conti-

nu is, dat omwonenden, groepen mensen zich daarvoor hebben ingezet.'

Waar het om gaat is dat mensen zelf onderweg zijn om hun eigen leefomgeving te verbeteren, of het nu een groenstrookje is, of een 30 km zone of een hellingbaan dat maakt allemaal niet uit. Dat je met elkaar onderweg bent en met elkaar het gevoel hebt het moet een bepaalde kant op.'

En in de wijk kijkt hij met plezier naar oude en nieuwe bewoners die elkaar vinden in gezamenlijke activiteiten. De hellingbaan, aandacht voor groen, tegengaan van verkeer- en parkeeroverlast zijn zo maar wat voorbeelden waar oude en nieuwe bewoners elkaar vinden. Ook zijn er nieuwe bewoners die meewerken aan de restauratie van de SCH236. Of nieuwe bewoners die rond Vlaggetjesdag meedoen een rondleiding voor expats te organiseren. 'Ja, en als je daarop inspeelt heb je in no time alle benodigde verantwoordelijkheden.' En ja ik eindig met dat we met elkaar compromissen zoeken, tussen oud en nieuw en verschillende groepen in de wijk; daar gaat het om.

Behalve actief in BOH is Teun actief in de Lions, het SIOS, de SCH236 en Vlaggetjesdag. Hij noemt het zelf kleine dingetjes en vat het samen. Waar mogelijk stelt de BOH zich dienstbaar op, zoals ook in relatie tot Vlaggetjesdag. 'Vanuit mijn achtergrond in Afrika, ben ik toentertijd gevraagd om expats wegwijst te maken. En vervolgens hebben Lions en BOH de activiteit voor de expats gezamenlijk geregeld, de rondwandeling en het haring eten. Je haalt er meerwaarde uit als je bij verschillende activiteiten en organisaties betrokken bent' stelt hij, 'het is niet zo dat je je aanmeldt, het groeit van nature. Het zijn leuke dingen.'

We wensen Teun nog vele vitale jaren op Scheveningen.

Mei 2021

José van Hussen

Paulien Bakker

¹ ISS, International Institute of Social Studies, Den Haag.

'n Roopje van de Noordster

Ook de afgelopen maanden is er op de Noordster doorgewerkt. Wegens de voortdurende corona-beperkingen konden de vrijwilligers van de Graaiploeg nog niet aan de slag, maar met de professionele inzet van de firma Boeg maken we toch voortgang. Zo is er gewerkt aan de brug. Na het plaatsen van de pijp, die inmiddels is geschilderd in de rederskleuren zwart met witte band, is de snijbrander gezet in de zijwanden van de schippershut. Aan de beide zijkanten zijn de twee grote ramen vervangen door één raam naar origineel rechthoekig model en met de oorspronkelijke afmetingen.

De schippershut in de brug is helemaal leeg gemaakt om opnieuw te worden ingericht met o.a. kooi, kaartentafel, zend- en ontvanginginstallatie, scheepsklok en andere apparatuur naar de tijd van toen. Bovenop de brug is de richtingzoeker geplaatst, d.i. een draaibare antenne van een radiopeiltoestel in de vorm van een ring die de signalen opving die door een radiopeilstation werden uitgezonden. Met behulp van deze vanuit de schippershut bedienbare antenne kon de schipper de positie van het schip bepalen. Het Global Positioning System (GPS) waarmee men dankzij de satelliet in een oogopslag kan zien waar men zich bevindt, moest nog (in 1967) worden uitgevonden. Rondom de richtingzoeker stond een hekje om valpartijen te voorkomen: ook dat staat er nu weer.

Benedendeeks werd in het vooronder de tafel geplaatst. Hierdoor kan men zich een goed beeld vormen hoe de bemanning zich in de toch al krappe ruimte moest behelpen met een klein bemeten tafelblad.

In het voormalige tonnen- en visruim - de toekomstige expositie- en publieksruimte - is aan stuurboord een zgn. 'viskee(t)' op ware grootte nagebouwd. Hier zal men kunnen zien hoe de vangst tussen het ijs werd bewaard in door planken - zgn. 'keplanken' of op z'n Schevenings: 'laene'- van elkaar gescheiden smalle ruimten waarin het visruim was onderverdeeld.

De viskee(t) werd gemaakt door Damian van Houten, die als leerling BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) in dienst is bij Boeg.

Er tegenover aan bakboord zijn de stellingen gereed waartussen een aantal haringtonnen in langs-scheepse richting boven op elkaar komt te liggen, opdat de bezoeker kan zien hoe de kantjes haring zeevast in het ruim werden opgeborgen. De afstand tussen de staanders is net iets groter dan de breedte van een harington en dit dwarsscheepse compartiment werd een 'tier' genoemd.

Richtingzoeker met hekwerk op de brug

Richtingzoeker met onderaan vanuit de brug bedienbare gedeelte.

Tafel in het vooronder

BBL'er Damian van Houten bij zijn viskee(t) in opbouw

Viskee(t) voltooid

Tier voor zeevaste opslag van de kantjes

*Een hartelijke Noordstergroet vanaf brug en bestuurstafel van de 236!
Mr Henk Grootveld, voorzitter Stichting SCH-236 Noordster terug op Scheveningen*

Flora en fauna aan de haven

Het is er, en het redt zich

In hun ijveren voor wat meer groen aan de haven staken een paar buurtgenoten de koppen bijeen. Dat gebeurde al jaren geleden. In 2013 hebben we als BOH de Gemeente gewezen op allerlei groen mogelijkheden in het Havenkwartier. Ook hebben we de Gemeente sinds die tijd gewezen op onze gedachten rond het leefbaarheidsplein Hennephof, waarbij in de loop der jaren voldoende groen gedachten maar ook voldoende frustraties het gevolg van zijn geweest. Als BOH hebben we discussies gevoerd om hier en daar helmgras te krijgen zoals bij kruising Westduinweg/Statenlaan, de rotonde bij het kerkje en de Korbootstraat. Soms groeit het daar al zo hoog dat het verkeerszicht belemmerd wordt.

De Algemene Vereniging voor Natuurbescherming (AVN)¹, heeft ons in 2016 benaderd en een aantal wijkbewoners heeft gezamenlijk met hen door Scheveningen gefietst. Later met support van een medewerker van het stadsdeel die ook een landschapsarchitect bij de inventarisatie van de wijkgenoten betrof. De schets die op basis daarvan werd gemaakt is gunstig beoordeeld door de Adviescommissie Openbare Ruimte (ACOR)² van de Gemeente. Maar de schets was nog slechts een idee, en het wachten op de volgende stap duurt al weer even. Intussen kijken wijkgenoten nog tegen heel veel tegels en stenen aan. Hoe nu verder?

De AVN stuurde ons als BOH onlangs een Handreiking³ voor ontwikkeling en behoud van natuur-inclusieve elementen voor bij het Havenhoofd en omstreken. En bij lezing van de rijkgedecoreerde en inspirerende lectuur denk je al snel: wat is er veel te zien en beleven in onze wijk. De AVN trekt in hun pleidooi voor behoud en ontwikkeling van wat er is op met de bouwers aan het Noordelijk Havenhoofd. Dat wil zeggen dat AVN, samen met stichting Duinbehoud en de Haagse Vogelbescherming onlangs ideeën heeft aangeboden aan de bouwer Volker Wessel om de publieke ruimte rond het duin aldaar weer geschikt te maken voor omliggende biodiversiteit die al te zien en te volgen is. En wie wil niet verrast worden door wat de natuur ons brengt. Tussen de huidige rommel zie je wel de bijzondere schepselen, flora en fauna die hier toch gedijen.

Zoals de huismus, een holenbroeder. Zo begrijp je waarom hij graag nestelt in de stapels betonijzer op de bouwplaatsen in onze wijk. Niet alleen op het noordelijk havenhoofdterrein, maar ook de kolonie aan de Houtrustweg is nu echt erkend. De mussen aldaar hebben mede dankzij de AVN hun eigen woontorens gekregen in de nieuwe groenstrook langs de appartementencomplexen daar.

En wat te denken van dat wat u doorgaans verfoeit: rommelhoekjes, zandige greppels en richels, plekken waar peuken vastkleven en kauwgom, en waar dus ook insecten worden gelokt die op hun beurt weer vogels aantrekken. De AVN-vertegenwoordigers waarmee we in gesprek waren haastten zich te onderstrepen dat mooie en verzorgde natuur belangrijk zijn voor de beleving ervan. Maar dat het echt niet 'netjes' hoeft.

Anders kijken in de wijk. Het is als met kunst in de publieke ruimte, bedoeld om de burger op nieuwe gedachten te brengen, en eens een omweg te nemen. Het zal u zeker niet ontgaan zijn, dat er regelmatig ook zeehonden bij ons in de wijk vertoeven. Ook het kerstnummer van Rond de Haven 2020-3 laat ze zien. Er schijnen twee soorten zeehonden te zijn, die hier graag komen, de gewone 'Harbour' seal⁴, en de grijze. En net als ieder ander schepsel houden ze van spontane vestigingsplekken en rust.

AVN beveelt aan om de bedrijfsgebouwen te voorzien van groene of bruine daken. Die bruine daken is een leuk idee dat in London werd uitgedacht. In het proces van bouwrijp maken van een terrein wordt een toplaag van de te bebouwen grond afgenomen en in depot bewaard. Bij het gereedkomen van het gebouw wordt de grond uit het depot op het dak gelegd. Zo'n bruin dak heeft de hoogst mogelijke biodiversiteit die flora en fauna naar boven lokken. En met name voor groene daken geldt dat zij extra waterberging bieden, en warmte-isolatie en afname van stedelijke hitte eilanden.

Zulke AVN-inspiratie doet je ook weer beseffen hoe bijzonder Scheveningen is als natuurrijk zeedorp in het Nationaal Park de Hollandse duinen, en hoe waardevol de 'restjes natuur' zijn die zij overal in ons gebied onderscheiden. Bijvoorbeeld de oase in de keerlus van lijn 11, de oevers van het Verversingskanaal waar de ijsvogel passeert via de sluis, en alle waardevolle groeirijkdom, wat de meesten van ons onkruid noemen, aan de stenen taluds aan de haven. 'Laat de taluds ongemaaid' wordt aanbevolen door de AVN.

Specifiek de eerste, de tweede en de jachthaven bieden ruimte aan foeragerende (zee-)vogels, de Grote en kleine burgemeesters, andere meeuwen, verrassend veel steenlopers, zeekoeten, zwarte roodstaarten en dus ook ijsvogels!

Er is onverwacht veel natuur rond de havens!

Paulien Bakker

⁴ 'Harbour' het woord zegt het al, de havenzeehond. Van hem is bekend dat hij in de buurt van mensen leeft, en diep London in gaat via de Theems om daar te foerageren.

Bewonersorganisatie Havenkwartier

Voorzitter: Teun van Dijk
Secretaris: Paulien Bakker
Penningmeester: Ton Hulleman
Bestuurslid: Leen Hofland

Secretariaat

Westduinweg 38d
2583 EH Scheveningen
Telefoon: 070-3520612
E-mail: info@bohscheveningen.nl

¹ AVN, Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage e.o.

² Zie <https://www.denhaag.nl/nl/in-de-stad/wonen-en-bouwen/ontwikkelingen-in-de-stad/handboek-openbare-ruimte-.htm>

³ Zie <https://avn.nl/handreiking-noordelijk-havenhoofd/>

Welkom in de Mallemok!

De Mallemok is weer open voor een aantal activiteiten!

Nog steeds gelden in de Mallemok de huidige RIVM maatregelen met betrekking tot Covid 19. Dit houdt in dat veel activiteiten op afspraak gaan, er 1,5 meter afstand moet worden gehouden en mondkapjes verplicht zijn. Dit geldt overigens niet voor onze jeugdige bezoekers. Bent u verkouden of hoesterg? Blijf dan thuis. Was regelmatig uw handen. Ouders kunnen niet mee het lokaal in bij kinderactiviteiten, er kunnen minder mensen in de verschillende ruimtes, sommige activiteiten kunnen hierdoor helaas nog niet van start gaan en zijn dan ook tijdelijk uit het activiteiten overzicht gehaald. Maar gelukkig kunnen er weer activiteiten, in aangepaste vorm doorgaan!

Maandag	Tijd	Ruimte
Fitness heren	07:00 – 12:00 uur	Fitnesszaal
Koffie inloop	09:00 – 17:00 uur	Ontmoetingsruimte
Schappelijk	09:00 – 13:00 uur	Winkel Schappelijk
Yoga groep 1	09:00 – 10:15 uur	Sportzaal
Kledingbank/Kast v. Lotje	09:00 – 13:00 uur	Kledingbank
Fietskeet	10:00 – 14:00 uur	Fietskeet
Yoga groep 2	10:30 – 11:45 uur	Sportzaal
Wandelclub	10:30 – 12:00 uur	Ontmoetingsruimte
Tiener inloop 10-14 jaar	19:00 – 21:00 uur	Blauwe zaal
Kickboksen	18:30 – 20:30 uur	Sportzaal
Dinsdag	Tijd	Ruimte
Fitness heren	07:00 – 12:00 uur	Fitnesszaal
Koffie inloop	09:00 – 17:00 uur	Ontmoetingsruimte
Tafeltennis	09:00 – 11:00 uur	Sportzaal
Fietskeet	10:00 – 14:00 uur	Fietskeet
Chi-Kung/Qi-gong	11:00 – 12:00 uur	Sportzaal
Music is my life 10+	17:00 – 20:00 uur	Blauwe zaal
Schappelijk	09:00 – 13:00 uur	Winkel Schappelijk
Kledingbank/Kast v. Lotje	09:00 – 13:00 uur	Kledingbank
Creacub	19:00 – 21:00 uur	Blauwe zaal
Vergadering BOH 1x p.m.	19:30 – 22:00 uur	Ontmoetingsruimte
Woensdag	Tijd	Ruimte
Koffie inloop	09:00 – 17:00 uur	Ontmoetingsruimte
Kledingbank/Kast v. Lotje	09:00 – 13:00 uur	Kledingbank
Schappelijk	09:00 – 13:00 uur	Winkel Schappelijk
Ouderen Ontmoeting	10:00 – 14:00 uur	Vergaderzaal
Dames fitness	10:00 – 12:00 uur	Sportzaal
Fitness dames	10:00 – 11:00 uur	Fitnesszaal
Fitness heren	11:00 – 12:00 uur	Fitnesszaal
Fietskeet	10:00 – 14:00 uur	Fietskeet
Kledingbank	13:30 – 15:30 uur	Kledingbank
Kapsalon	14:00 – 16:00 uur	Kapsalon
Malle kids club	14:00 – 16:00 uur	Blauwe zaal
Kickboksen	18:30 – 20:30 uur	Sportzaal
Chauffeurscafe 1x p. 2 m.	19:30 – 22:00 uur	Ontmoetingsruimte
Donderdag	Tijd	Ruimte
Fitness heren	07:00 – 12:00 uur	Fitnesszaal
Koffie inloop	09:00 – 17:00 uur	Ontmoetingsruimte
Tafeltennis	09:00 – 12:00 uur	Sportzaal
Kapsalon	09:00 – 12:00 uur	Kapsalon
Schappelijk	09:00 – 13:00 uur	Winkel Schappelijk
Kledingbank/Kast v. Lotje	09:00 – 13:00 uur	Kledingbank
Ouder & kind	10:30 – 12:30 uur	Blauwe zaal
Fietskeet	10:00 – 14:00 uur	Fietskeet
Ouderen Ontmoeting	11:00 – 14:15 uur	Ontmoetingsruimte
1 op 1 computerles	12:00 – 14:00 uur	Ontmoetingsruimte
Fitness dames	13:30 – 15:30 uur	Fitnesszaal
Fitness dames	13:30 – 15:30 uur	Sportzaal
Fitness dames	18:00 – 21:00 uur	Sport/Fitnesszaal
Jongeren inloop 14-17 jaar	19:00 – 20:30 uur	Blauwe zaal
Podcast Jongerenwerk	16:00 – 19:00 uur	Blauwe zaal
Vrijdag	Tijd	Ruimte
Fitness heren	07:00 – 12:00 uur	Fitnesszaal
Koffie inloop	09:00 – 17:00 uur	Ontmoetingsruimte
Helpdesk Geldzaken	09:00 – 15:00 uur	Vergaderzaal
Tafeltennis	09:00 – 12:00 uur	Sportzaal
Schappelijk	09:00 – 13:00 uur	Winkel Schappelijk
Kledingbank/Kast v. Lotje	09:00 – 13:00 uur	Kledingbank
Kapsalon	09:00 – 12:00 uur	Kapsalon
Fietskeet	10:00 – 14:00 uur	Fietskeet
Fitness dames	13:00 – 16:00 uur	Sport/Fitnesszaal
Kickboksen	18:30 – 20:30 uur	Sportzaal
Jongeren Inloop 14-17 jaar	19:30 – 21:30 uur	Blauwe zaal

volgt ons ook op facebook!
@MallemokWelzijnScheveningen

